

ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ТУРИСТИЧНО-ІНФОРМАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ

Україна з її багатим туристичним потенціалом, древніми пам'ятками та освіченими людьми досі недостатньо відома на туристичній мапі світу. Така ситуація склалась через нерозвиненість туристичної індустрії в Україні. Не зважаючи на проголошення туризму пріоритетною галуззю економіки України та підтримання його розвитку у регіонах (Закон України “Про туризм”) [1], у державі недостатньо фінансують програми розвитку туризму, особливо на регіональному рівні, не затверджена Державна цільова програма розвитку туризму і курортів на 2011–2015 роки [2], не врегульована проблема створення мережі туристичних інформаційних центрів (досі не прийнято Закон України “Про туристичні ресурси” [3], де обґрунтована їхня діяльність).

В сьогодишню інформаційну еру значення інформації для туристичної індустрії важко переоцінити. Ще донедавна, щоб дізнатись про принади місця можливої подорожі, потенційному туристу потрібно було побувати там, або покладатись на відгуки друзів чи знайомих. З розвитком мережі Інтернет ця проблема відпала. Тому сьогодні від достатньої поінформованості безпосередньо залежить привабливість туристичної території [4, с. 19] та кількість відвідувань туристів.

Тому надзвичайно актуальною проблемою на сьогодні є створення механізму інформаційного забезпечення, формування привабливого міжнародного іміджу, впізнаваного бренду та популяризації туристичних територій, що є основою діяльності туристичних інформаційних центрів.

Дослідження туристично-інформаційних центрів як елемента інфраструктури туристичної галузі економіки висвітлено у наукових працях зарубіжних та вітчизняних учених, зокрема у праці Н.Й. Коніщевої [5] є пропозиції щодо створення туристично-інформаційних центрів для інформаційного забезпечення системи управління туризмом у регіоні; у дисертації А.М. Гаврилюк [6], обґрунтовує необхідність державного регулювання інформаційного забезпечення туристичної індустрії; напрями вдосконалення державного регулювання туристичних послуг розглянуто у монографії М.П. Мальської [7]. Але у працях цих вчених недостатньо висвітлена проблема державного регулювання діяльності туристично-інформаційних центрів.

Сучасні глобалізаційні процеси стимулюють широке застосування інформаційних технологій у всіх сферах економіки, у тому числі у туристичному бізнесі. Інформаційні технології дають можливість забезпечувати швидкі та доступні способи передачі, обробки, збереження й одержання інформації. Автоматизацію різноманітних процесів забезпечують через інтеграцію інформаційних технологій задля підвищення ефективності роботи об'єктів туристичної індустрії, що зумовлює покращення управління його об'єктами.

Важливою складовою системи управління об'єктами туристичного бізнесу, від якої залежить надійне функціонування всієї операційної системи цих об'єктів, є туристичний інформаційний центр, що може забезпечити об'єднання процесів інформування, виробництва і споживання, перетворюючи їх у єдину високоефективну систему.

Про необхідність державного регулювання діяльності туристично-інформаційних центрів свідчить інформація, яка міститься у ст. 26 проекту Закону України “Про туристичні ресурси” [3].

Регіональна туристична політика має здійснюватись в узгодженості з національною політикою у галузі туризму, враховуючи забезпеченість туристичними ресурсами та особливості кліматичних умов і розташування місцевостей, привабливих для туристів. Основна її мета – створення конкурентоспроможного туристичного продукту на місцях та його промоція у світі. Для досягнення цієї мети мають служити туристично-інформаційні центри, які охоплюють найменші міста та містечка з наявними туристичними ресурсами. Держава у цьому процесі має відігравати провідну роль як свідчить міжнародний досвід країн, які досягли успіху на туристичному ринку.

Структура Національної мережі офіційних туристичних інформаційних центрів в Україні може об'єднати регіональні системи туристично-інформаційних центрів (РТІЦ), які, своєю чергою, повинні об'єднати системи інформаційного забезпечення туристичної діяльності міст (МТІЦ). Основу РТІЦ і МТІЦ складають офіційні туристично-інформаційні центри (ТІЦ), які розташовані у приміщеннях

місцевих органів влади. До складу офіційних туристичних інформаційних центрів повинні входити автоматизовані інформаційні системи для поширення первинної інформації з місць, привабливих для туристів.

Всі місцеві офіційні туристично-інформаційні центри одного регіону повинні бути об'єднані локальною мережею центру інформаційного забезпечення туристичної діяльності, через яку можуть обмінюватись інформацією, наприклад, про кількість вільних місць у готелях, про заплановані культурні чи інші заходи, якими цікавляться туристи, про наявність квитків на засоби сполучення тощо. Координуючий туристично-інформаційний центр створюється у приміщеннях місцевих органів влади.

Неофіційні туристично-інформаційні центри можуть створювати та діяти в готелях, на вокзалах, в аеропортах, кіосках, туристичних агенціях та туристичних бюро, які мають отримувати інформацію від офіційних туристично-інформаційних центрів національної мережі таких закладів.

Як організаційна структура системи управління сферою туризму та курортів туристсько-інформаційний центр повинен виконувати широкий спектр послуг для підприємців у сфері туристичного бізнесу, відпочиваючих, а також потенціальних споживачів. За замовленням зацікавлених організацій у ньому можуть проводити маркетингові та соціологічні опитування; виконувати роботи щодо збору і систематизації статистичної та іншої інформації про результати туристсько-екскурсійної діяльності в межах території міста; аналізу ринків збуту послуг для майбутніх інвестиційних проектів; контролювання якості туристичних послуг, які надаються на території міста [5].

Формування системи туристично-інформаційних центрів в Україні лише розпочинається. Існуючі туристично-інформаційні центри функціонують за підтримки держави та міжнародних організацій, але ще не визначено моделі їх ефективної діяльності. Перешкодою у цьому напрямку є невизначеність законодавства та неспроможність держави фінансувати туристично-інформаційні центри в межах усій території України.

1. Закон України "Про туризм" від 5.09.95 р. // Відомості Верховної Ради. – 1995. - № 31 від 1. 08. 95 р. – С. 241 – 254. 2. Державна цільова програма розвитку туризму і курортів на 2011–2015 роки: проект постанови Кабінету Міністрів України. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: tourism.gov.ua. 3. Проект Закону України "Про туристичні ресурси". - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: tourism.gov.ua. 4. Музиченко-Козловська О.В. Економічне оцінювання туристичної привабливості території: Монографія. – Новий світ-2000, 2012. – 176 с. 5. Коніщева Н.Й. Організація діяльності туристсько-інформаційних центрів у регіоні // Інформаційні технології в управлінні туристичною та курортно-рекреаційною економікою: Друга наук.-практ. конф. - Бердянськ: Академія управління та інформаційних технологій "APIU", 2006. - С. 5-7. 6. Гаврилюк А.М. Державне регулювання комунікаційного забезпечення туристичної індустрії в Україні: автореферат дисерт. на здобуття ступеня докт. екон. наук: спец. 25.00.02 / А.М. Гаврилюк. – Національна академія державного управління при Президентові України. – Київ, 2011. – 20 с.- [Електронний ресурс]. – Режим доступу : lib.sumdu.edu.ua 7. Мальська М.П. Просторові системи послуг (теорія, методологія, практика): монографія. - К.: Знання, 2009. – 363 с.